WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO WIELKIEGO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO

WYCHODZI 1-go I 15-go KAŻDEGO MIESIĄCA

ROK II | WARSZAWA, DNIA 1 PAŹDZIERNIKA 1927 R. | NUMER 19

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 14, telefon 410-14

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Stan prac przygotowawczych około Powszechnej Wystawy Krajowej, która ma się odbyć w r. 1929 w Poznaniu posunął się tak dalece, że Zarząd Wystawy przystąpił do robót technicznych. Władze Wystawy, po wysłuchaniu rzeczoznawców ze wszystkich dziedzin kultury i gospodarstwa i po studjach, przeprowadzonych na wzorach zagranicznych, przyjęły definitywny program, tudzież warunki dla wystawców oraz regulaminy specjalne. Doświadczenie organizacji podobnych wystaw zagranicą uczy, że jest rzeczą nieodzowną, aby przemysł — jako czynnik na Wystawie prawie decydujący — zawczasu uzgodnił techniczne zagadnienia z Zarządem Wystawy.

Celem omówienia spraw organizacyjnych oraz technicznych — Zarząd Wystawy zwołał na dzień 15 września r. b. specjalne zebranie do Poznania, na którem zaznajomił przybyłych przedstawicieli wszystkich dziedzin przemysłu krajowego z dotychczasowemi pracami, projektami na przyszłość oraz warunkami uczestniczenia w Wystawie. Zebranie odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Poznania, p. Cyryla Ratajskiego, który w swem przemówieniu podkreślił doniosłe znaczenie Wystawy dla całokształtu naszych stosunków kulturalnych i gospodarczych.

Z referatu naczelnego Dyrektora Wystawy, p. Dr. Wachowiaka, b. Wojewody Pomorskiego, wynika, że budżet administracyjny Wystawy przewiduje po stronie dochodów i wydatków sumę 11.550.000 zł.; suma ta nie jest jeszcze ostateczna i może ulec zmianie, jednak charakterystyczna jest choćby dlatego, że słyszeć można było wiadomości, jakoby budżet wystawowy wynosił setki miljonów złotych.

Eksponaty Powszechnej Wystawy Krajowej podzielone być mają na 31 grup, mianowicie: kraj; ludność i administracja; nauka i wychowanie; sztuka; produkcja rolna; produkcja zwierząt; leśnictwo; ogrodnictwo; górnictwo; przemysł naftowy; przemysł mineralny; hutnictwo; przemysł metalowy; przemysł maszyn, narzędzi i aparatów; przemysł środków przewozowych; budownictwo; przemysł elektrotechniczny; przemysł spożywczy; przemysł chemiczny; przemysł poligraficzny; przemysł przerobu produktów zwierzęcych; przemysł drzewny; przemysł włókienniczy; przemysł wyrobów konfekcyjnych; przemysł papierniczy; przemysł galanteryjny i zabawkowy; handel, finanse, ubezpieczenie; rzemiosła i przemysł ludowy; zakłady użyteczności publicznej; higjena i opieka społeczna; wychowanie fizyczne, turystyka i sporty; emigracja.

Przy prowizorycznym rozdziale terenów, planowanych dla poszczególnych dziedzin przemysłu — wytwórczość chemiczna otrzymała znakomite miejsce w najbliższem sąsiedztwie przemysłu włókienniczego i metalowo - maszynowego, w pobliżu głównego wejścia na Wystawę.

Warunki wzięcia udziału w Wystawie na terenach przeznaczonych dla przemysłu chemicznego są następujące: za 1 mtr.^{2} powierzchni niezabudowanej — zł. 60; za 1 mtr.^{2} pod dachem — jeśli stoisko dostępne jest z jednej strony — 160 zł., jeśli dostępne jest z kilku stron — 200 — 240 zł. Od cen powyższych przysługują rabaty wynoszące 10%, jeśli wystawca zajmuje 12 do 50 mtr.^{2}, 20% jeśli wystawca zajmuje 50—220 mtr.^{2}, 30% jeśli wystawca zajmuje ponad 220 mtr.^{2} powierzchni. Należne sumy rozkładane są na trzy raty, z których ostatnia wpłacona być musi do dn. 1 maja 1929 r. Zgłoszenia na Wystawę uskutecznione być muszą do dn. 1 marca 1928 r.

Ponieważ — na skutek decyzji Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego — Związek zajmuje się organizacją grupy chemicznej na Wystawie, przeto celem ostatecznego ustalenia w jakich rozmiarach i na jakich warunkach wytwórczość chemiczna weźmie udział w Wystawie — niezbędne jest zorjentowanie się już w najbliższym czasie, jaką powierzchnię wystawową zajmą firmy chemiczne zrzeszone w Związku. W tym też celu do niniejszego zeszytu „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" dołączony jest dla wszystkich członków Związku odpowiedni kwestjonarjusz, który należy wypełnić i nadesłać pod adresem Związku.

Raz jeszcze podkreślić wypada, że Powszechna Wystawa Krajowa organizowana z okazji 10-ciolecia wskrzeszenia bytu państwowego Polski — jest wielką manifestacją naszego dorobku kulturalnego i gospodarczego i dlatego też przykładać do niej musimy specjalną wagę. Będzie to nietylko przegląd dotychczasowej pracy, niezbędny dla przekonania się samemu o osiągniętych wynikach, lecz również wylegitymowanie nazewnątrz o kinetycznej energji kraju naszego.

Z PRZEMYSŁU GUMOWEGO

Z pośród rozmaitych dziedzin naszego przemysłu chemicznego, które przejawiają szczególną żywotność, zwrócić należy uwagę na fabrykację artykułów gumowych, niesłusznie może dotychczas szeregowaną pod koniec tych licznych gałęzi wytwórczości, jakie w całokształcie swym dają pojęcie ogólne przemysłu chemicznego.

Fabrykacja węzów gumowych w Wolbromiu.

Aczkolwiek przemysł gumowy istniał na ziemiach polskich jeszcze przed wojną, to jednak dopiero od r. 1920 począwszy datuje się jego poważniejszy rozwój. Wprawdzie powstały wtedy również warsztaty pracy, oparte głównie na konjunkturze inflacyjnej, te jednak wkrótce zawiesiły swą działalność i dziś posiadamy w Polsce 7 poważnych placówek przemysłu gumowego. Wyrabiają one długi szereg artykułów gumowych: techniczne wyroby gumowe dla cukrowni, papierni, szybów naftowych, kolejnictwa i t. d.; wyroby chirurgiczne i szpitalne; wyroby konfekcyjne; kalosze, śniegowce i obuwie gumowe; tkaniny gumowane i wiele innych.

Wyroby te, mimo wyraźnego dumpingu, stosowanego przez przemysł zagraniczny, zdołały wyprzeć z rynku polskiego niektóre artykuły importowane, zastępując je — ku całkowitemu zadowoleniu konsumenta — towarem krajowym. Rozumna polityka handlowa Państwa przyczyniła się w znacznej mierze do pomyślnego rozwoju rzeczonej gałęzi naszego gospodarstwa narodowego. Najbardziej charakterystyczne są tu liczby, wskazujące import do Polski kauczuku surowego; w r. 1924 wwieziono go 340 tonn, w r. 1925 — 412 t., w r. 1926 — 725 tonn, w I półroczu 1927 — 850 tonn.

Wzrost importu surowca wskazuje, że przemysł gumowy w Polsce pracuje na zdrowych podstawach i ma zapewnione najkorzystniejsze horyzonty rozwojowe.

II ZJAZD TECHNIKÓW POLSKICH

W dniach 16, 17, 18 września r. b. odbył się we Lwowie II-gi Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych, związany z uroczystością 50-ciolecia założenia Lwowskiego T-wa Politechnicznego. Liczni reprezentanci Rządu, municypalności, wyższych uczelni, zrzeszeń technicznych i różnych działów przemysłu składali T-wu Politechnicznemu życzenia, podnosząc jednocześnie zasługi półwiekowej owocnej pracy, zadokumentowanej w obszernym referacie i specjalnie wydanej monografji. Z ramienia Rządu przemawiał p. Minister Moraczewski, podkreślając konieczność skoordynowania wysiłków techniki w kierunku szybszej i tańszej budowy domów mieszkalnych, co wywołało zresztą repliki pod adresem Ministerstwa Robót Publicznych.

Przedstawienie w Teatrze Wielkim, wspólny bankiet, raut wydany przez władze miejskie i wycieczki stanowiły część reprezentacyjno-atrakcyjną Zjazdu, który zgromadził około 500 uczestników.

Praca pod przewodnictwem prezesa inż. S. Rybickiego i niestrudzonego sekretarza inż. Rodowicza, koncentrowała się w sekcjach następujących:

1 — górnictwo, 2 — przemysł metalowy i elektrotechniczny, 3 — przemysł włókienniczy i papierniczy, 4 — przemysł chemiczny i gazowniczy, 5 — przemysł mineralny: szkło, ceramika i t. d., 6 — przemysł budowlany, drzewny i rzemieślniczy, 7 — produkcja rolna i przemysł rolny.

Uchwalone na końcowem plenarnem posiedzeniu wnioski mają być przedstawione władzom przez Zarząd Związku Zrzeszeń Technicznych.

Cennym dorobkiem Zjazdu jest tomik o 445 stronicach druku, zawierający referaty i wnioski, zgłoszone na II Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych we Lwowie pod hasłem pracy gospodarczej. Referat chemiczny pod redakcją Inż. W. Płużańskiego obejmuje prace Inż. E. Bergera, D-ra S. Otolskiego, Inż. F. Wiślickiego, Inż. J. Podraszki, zawiera również sporo danych liczbowych zebranych przez Dyrekcję Związku Przemysłu Chemicznego i po odpowiednich uzupełnieniach oraz rozszerzeniu treści — mógłby służyć za podstawę do opracowania wydawnictwa informacyjnego o polskim przemyśle chemicznym.

Związek Przemysłu Chemicznego reprezentowany był na Zjeździe przez p. Inż. Wł. Płużańskiego.

Wnioski Sekcji przemysłu chemicznego, przyjęte przez Zjazd, brzmią, jak następuje:

„Zważywszy:

a — że przemysł chemiczny otwierając szerokie możliwości w zakresie samowystarczalności, zwiększenia dobrobytu i zdolności obronnej rywalizujących ze sobą narodów — coraz to większego nabiera znaczenia,

b — że Polska ze względu na rozporządzalne surowce, znaczną pojemność rynku wewnętrznego, a zarazem wyjątkowo dogodne dla eksportu położenie geograficzne, posiada naturalne warunki dla rozwoju tego przemysłu —

I. należy wszelkiemi siłami podjąć planową rozbudowę całokształtu przemysłu chemicznego, uzupełniając w pierwszej linji luki najważniejsze, jak produkcję związków azotowych, chloru i t. p. oraz dostosować do potrzeb przemysłu chemicznego politykę kredytową, monopolową i celną.

W myśl powyższego Rząd powinien:
a — zniżyć do minimum cenę na sól przemysłową,
b — dostosować wysokość opłat celnych do obecnej wartości złotego,
c — uwzględnić w nowej taryfie celnej nietylko różnice między kosztami produkcji krajowej i zagranicznej, lecz i szczególny nacisk konkurencji zagranicznej — mającej częstokroć charakter wyłącznie polityczny,
d — zapewnić w pierwszej linji temu przemysłowi długoterminowy kredyt inwestycyjny.

II. Dla usamodzielnienia rodzimej wytwórczości chemicznej, niezbędne jest wyznaczenie poważniejszych dotacyj na:
a — rozwinięcie na skalę jaknajszerszą badań naukowo-technicznych,
b — dokładniejsze poznanie złóż krajowych (markazyty, fosforyty, baryt i t. d.),
c — odpowiednie wyszkolenie chemików-technologów.

III. Komunikacja wodna, odgrywająca pierwszorzędną rolę w zagranicznym przemyśle chemicznym, musi również w Polsce znaleźć rozwiązanie; narazie jednak bezwzględnie unormować trzeba przynajmniej kolejowe taryfy przewozowe, które w stosunku do ceny masowych artykułów tańszych (jak sól, miał węglowy i t. p.) są niepomiernie wysokie.

IV. Ponieważ przemysł chemiczny nieorganiczny, w szczególności nawozowy, powołany jest do podniesienia produkcji rolnej, a zatem wzmożenie pojemności rynku wewnętrznego, i użyteczne stosowanie nawozów sztucznych wiąże się bezpośrednio z melioracjami rolnemi, staranniejszą uprawą gleby, szczególnie zaś drenowaniem — należy tym sprawom poświęcać nadal niesłabnącą uwagę.

V. Jakkolwiek organiczny przemysł syntetyczny wywiera narazie niewielki wpływ na nasz bilans handlowy, to jednak ze względu na jego dynamiczne znaczenie dla całokształtu przemysłowej przetwórczości i obrony Państwa, musi być popierany tem wydatniej, gdyż zmierza po naturalnej linji rozwoju — od surowca, poprzez półprodukty do wyrobów ostatecznych.

VI. Ponieważ produkcja barwników w czasie pokoju jest podstawą istnienia dla przedsiębiorstw syntetyczno-organicznych, obniża zaś jednocześnie na rynku wewnętrznym ceny analogicznych barwników zagranicznych, więc przemysły konsumujące winny, w dobrze zrozumiałym interesie własnym, przez poparcie wytwórczości krajowej umożliwić zwiększenie ilości i gatunków produkowanych barwników.

VII. Bezwzględnie należy dążyć do bliższego porozumienia między poszczególnemi przedsiębiorstwami chemicznemi, celem doskonalenia metod fabrykacyjnych na zasadzie specjalnych prac badawczych i zmniejszenia kosztów, drogą zwiększenia produkcji zasadniczej przez podział zakresu wytwórczości. Organy rządowe i państwowe instytucje kredytowe, jako bezpośrednio w tem zainteresowane, winny wywrzeć w tym kierunku nacisk na sfery przemysłowe.

VIII. Zanim warunki kredytowe, celne i t. d. pozwolą na szerszy rozwój eksportu, musimy, licząc się z obecną przewagą zagranicy, ograniczyć się narazie do osiągnięcia samowystarczalności w zakresie najpierwszych potrzeb konsumcyjnych. Natomiast ta wytwórczość chemiczna, która opiera się na posiadanych w nadmiarze surowcach, powinna być rozwijana w kierunku eksportowym.

IX. Ponieważ urzędowe daty statystyczne w zakresie produkcji, importu i eksportu poszczególnych przemysłów niezawsze przedstawiają istotny stan rzeczy, przeto należy sposób prowadzenia statystyki zreformować stosownie do wymagań sfer zawodowych.

X. Ze względu na rozwój przemysłu chemicznego jest rzeczą konieczną przeprowadzenie reformy przepisów regulujących sprawę ścieków fabrycznych, celem ujednostajnienia tych przepisów w Państwie i dostosowanie ich do potrzeb dzisiejszych.

XI. Należy założyć w kilku miejscowościach, najbardziej upośledzonych pod względem komunikacyjnym, centra energetyczne, oparte na destylacji węgla (ewentualnie torfu), zapewniając im dogodną komunikację wodną lub kolejową z zagłębiem węglowem. Tworząc tym sposobem nowe ośrodki produkcji chemicznej i elektryfikując w szerokim promieniu okolicę, gromadzilibyśmy jednocześnie zapasy półkoksu na wypadek odcięcia zagłębia węglowego".

Do wniosków ogólnych zaliczono następujące wnioski:

„Z naciskiem podkreślić należy, że wyprowadzenie wniosków co do znaczenia i rentowności produkcji krajowej odbywać się winno jedynie na podstawie porównania cen produktów krajowych z cenami analogicznych wyrobów na rynkach zagranicznych, a nie z cenami eksportowemi z powodu uprawianego częstokroć dumpingu.

Przy pertraktacjach międzynarodowych, podczas których coraz silniej zdają się rozbrzmiewać hasła liberalizmu handlowego, należy pamiętać i podkreślać, że dopóki światowa polityka kredytowa oraz emigracyjna nie będzie objęta rzeczywistym prądem liberalizmu, tak długo muszą one znajdować swój odpowiednik w polityce protekcjonalistycznej i reglamentacyjnej państw".

KRONIKA

Korzystając z uprawnień, uchwalonych przez Ogólne Zebranie Związku Przemysłu Chemicznego — Zarząd Związku wniósł o zatwierdzenie całego szeregu poprawek do Statutu Związku, które zostały zaaprobowane przez Komisarza Rządu na m. st. Warszawę postanowieniem z dn. 12 września 1927. Poprawki te zmieniają, między innemi, również nazwę Związku; dotychczasowa nazwa „Związek Zawodowy Wielkiego Przemysłu Chemicznego Państwa Polskiego" została zastąpiona przez: „Związek Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej". Członkowie Związku — równocześnie z niniejszym numerem „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" otrzymują egzemplarz zmienionego Statutu Związku.

W czasie od 4 do 15 września r. b. odbyły się Targi Wschodnie we Lwowie. Wystawa nie robi korzystnego wrażenia, eksponaty bowiem poszczególnych gałęzi przemysłu są rozrzucone w różnych pawilonach, wskutek czego trudno jest stworzyć sobie ogólny obraz. Wystawcy rekrutują się przeważnie z drobnych firm handlowych, które na miejscu sprzedają swoje artykuły, nadając wystawie mało poważny charakter. Natomiast pawilon kolejowy przedstawia się naprawdę imponująco: eksponaty charakteryzują całokształt działalności kolejnictwa polskiego. Z fabryk chemicznych wystawiły przeważnie fabryki wyrobów chemicznych, służących dla bezpośredniego spożycia, a więc fabryki perfumeryjne, mydlarskie, lakierów, farb. Zasługuje na uznanie kiosk Sp. Akc. „Saturnja".

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 82 z d. 23.IX. 1927 pod poz. 717 ukazało się Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 16 września 1927 w sprawie przedłużenia ważności rozporządzenia o uldze celnej na elektrody z węgla.

Rozporządzenie to przedłuża termin ważności ulgi dla niewyrabianych w kraju elektrod z węgla, używanych do wyrobu karbidu, azotniaku i żelazokrzemu — do dn. 30 czerwca 1928.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton		420 zł.
Alkohol metylowy techniczny		250 „
„ „ czysty 99%		— „
Amonjak skroplony za 1 kg NH_3		1,80 „
Azotniak mielony za 1 kg % N_2 *		1,75 „
„ granulowany za 1 kg % N_2*		1,95 „
Azotan amonowy *		103.60 „
Benzol handlowy 90%		105 „
„ czysty		120 „
Chlorek cynku (ług 50%)		50 „
Chlorek wapna bielący		40 „
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)		20—22 „
Chloroform czysty		700 „
„ „pro narcosi"		1.700 „
Fenol czysty		325 „
Formalina 30%		220 „
Gliceryna farmaceutyczna		465 „
„ techniczna		375 „
Karbid		58—62 „
Karbolineum		42 50 „
Klej kostny		240 zł.
Klej skórny		340 „
Krezole		125 „
Kwas azotowy 30° Bé, w przel. na 100% HNO_3		110 „
„ mrówkowy 85%	w złocie	150 „
„ siarkowy 66° Bé	w złocie	6,98 „
„ solny bez arsenu		12 „
„ octowy techn. 30%		100 „
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5		20 „
Naftalin surowy prasowany		34,50 „
„ czysty w łuskach		65 „
Octan sodu		125 „
„ ołowiu		250 „
Oleina zwierzęca		300 „
Oleum 20%	w złocie	10,55 „
Pirydyna czysta za 1 kg.		12 „
Smoła preparowana		31 „
Siarczan amonu		43 „
Siarczek sodu 60/62 %*	w złocie	55 „
Soda amonjakalna		28 „
„ kaustyczna		66 „
Sól glauberska kalcynowana niemielona		18 „
Stearyna		260 „
Superfosfat 16%		13,28—13,92 „
Toluol czysty		120 „

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg. loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
Sp. Akc. „PRZEMYSŁ CHEMICZNY W POLSCE", Zgierz, tel. Łódź 21-01 i Zgierz 19. Warszawa, tel. sprzedaż 108-09, informacje 204-49 i 56-99. Fabr. Chem. „WOLA KRZYSZTOPORSKA" Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.

Chlorek wapna bielący:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30, oraz
Sp. Akc. „SATURNJA", Warszawa, Marszałkowska 138, tel. 78-40.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM" Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 160-80.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 75-49.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94. Zakłady „ELEKTRO" Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Makuchy odolejone — kokosowy, lniany i rzepakowy:
(jako pasza dla bydła). Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE" Będzin, tel. 90.

Novarsenobenzol:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Oleje kokosowy, lniany, rzepakowy i rycynowy:
(do celów technicznych i spożywczych) Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE" Będzin, tel. 90.

Phosphit:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN" Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Soda kaustyczna:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Śrut rycynowy:
jako nawóz sztuczny). Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE", Będzin, tel. 90.

Wełna wiskozowa:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 75-49.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Prenumerata kwartalna w kraju **zł. 3.50**, zagranicą **zł. 5.00.** Cena zeszytu pojedynczego **zł. 0.60.**
Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Ceny ogłoszeń: Cała strona zł. 150. Pół strony zł. 80. Ćwierć strony zł. 45. Jedna ósma strony zł. 30. Wiersz jednoszpaltowy zł. 5 Ogłoszenia drobne „Produkty wytwórczości krajowej", tekst trzywierszowy kwartalnie zł. 30; wiersz dodatkowy zł. 5. Członkowie Związku otrzymują od cen powyższych rabat.

Wydawca: w imieniu Związku Zawodowego Wielkiego Przemysłu Chemicznego — Dyrektor Związku, inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: inż. TADEUSZ ZAMOYSKI. Drukarnia „Rola" J. Buriana, Mazowiecka 11.